

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลในการจำแนกกลุ่มระดับผลการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ ตลอดจนศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับผลการเรียน กับ ปัจจัยด้านพฤติกรรม การเรียนของนักศึกษา ปัจจัยด้านผู้สอน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของสถาบัน และปัจจัยด้านครอบครัว โดยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาในคณะต่าง ๆ จำนวน 1,050 คน พบว่ามีจำนวนตัวอย่างที่สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์จำนวน 895 คน คิดเป็นร้อยละ 85.24 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 895 คนที่นำมาวิเคราะห์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 64.7 และเป็นนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 26.1 โดยส่วนใหญ่สังกัดคณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิคคิดเป็นร้อยละ 10.6 และมีบิดาสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 30.3 สำหรับมารดาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีมารดาสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 38.3 เมื่อพิจารณาการประกอบอาชีพของบิดา-มารดา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ บิดา และ มารดา ประกอบอาชีพ ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 33.1 และ 40.2 ตามลำดับ โดยบิดา-มารดา มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.0 เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามระดับผลการเรียนพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 66.3 เป็นนักศึกษากลุ่มที่มีระดับผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และร้อยละ 16.9 เป็นนักศึกษากลุ่มที่มีระดับผลการเรียนอยู่ในระดับต่ำและระดับสูง จำนวนเท่ากัน

2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านพฤติกรรม การเรียนของนักศึกษา ด้านผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อม ในมหาวิทยาลัย และด้านครอบครัว กับระดับผลการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ปัจจัยในด้านพฤติกรรม การเรียนของนักศึกษา กับระดับผลการเรียนของนักศึกษาที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ กับระดับผลการเรียนของนักศึกษาได้แก่ การเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับการเรียน การมีสมาธิในขณะที่เรียน การตั้งใจฟังอาจารย์ผู้สอนและจดบันทึกตาม ในขณะที่เรียนเมื่อมีข้อสงสัยจะซักถามอาจารย์ผู้สอนทันที การได้ทบทวนเนื้อหาที่เรียนมา การทำงานส่งอาจารย์

ตามที่ได้รับมอบหมาย การได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง และการวางแผนอ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวให้พร้อมในการสอบแต่ละครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาของ บราวน์ และ โฮลท์ซแมน (Brown & Holtzman, 1965 อ้างใน อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ, 2531) กล่าวว่า นักเรียนที่เรียนดีต้องมีทัศนคติและนิสัยในการเรียนดี ซึ่ง นิสัยในการเรียน (Study Habit) หมายถึง พฤติกรรมการเรียนที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอซึ่งจำแนกออกเป็น 2 องค์ประกอบ เป็นเรื่องเกี่ยวกับแรงจูงใจ คือ ความพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ให้สำเร็จ ความรับผิดชอบในตนเอง การวางแผนการเรียนล่วงหน้า การจัดระบบการเรียนและการทำงาน และจัดแบ่งเวลาให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียน และ เรื่องวิธีการทำงาน (Work Method) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้วิธีการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และทักษะในการเรียนให้ได้ผลดีในด้านการอ่าน การท่องจำบทเรียน การจดบันทึกย่อ การทำรายงานหรือการบ้าน การทบทวนบทเรียน การใช้หนังสือและห้องสมุด การใช้อุปกรณ์การเรียนอื่นๆ รูปภาพ แผนที่ กราฟ ตาราง ไดอะแกรม และการเตรียมตัวสอบ นอกจากนี้ ศรีระพร จันทโนทก (2538) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2534 พบว่านิสัยในการเรียน การทบทวนบทเรียน สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ได้

สำหรับปัจจัยด้านผู้สอน พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระดับผลการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนจากอาจารย์ที่นักศึกษาเรียนด้วย การได้รับคำปรึกษา คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัวจากอาจารย์ที่ปรึกษา ความสามารถของอาจารย์ผู้สอนในการถ่ายทอดความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนได้ชัดเจน อาจารย์ผู้สอนมีการเตรียมเนื้อหาในการสอนที่ทำให้นักศึกษามีความเข้าใจ อาจารย์ผู้สอนใช้เทคนิคการสอนที่ทำให้นักศึกษาสนใจเรียน และอาจารย์ผู้สอนสามารถตอบปัญหาหรืออธิบายในสิ่งที่นักศึกษาสงสัยได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ เออร์เนสต์ แมคดาเนียล และ เลียนาร์ด รีวิทซ์ (Ernest McDaniel and Leonard Revitz, 1971 อ้างใน ประพัฒน์ จำปาไทย, 2525) พบว่า อาจารย์ที่นักศึกษาคิดว่ามีประสิทธิภาพในการสอนมีลักษณะ คือ เตรียมการเสนอบทเรียนอย่างดี สามารถใช้อุปกรณ์การสอนอย่างเหมาะสม กระตุ้นให้นักศึกษาตั้งใจเรียน ตอบคำถามทุกข้อตามความสามารถ เช่นเดียวกับงานวิจัยของอัจฉราวรรณ นารถพจนานนท์ (2537) ที่พบว่าตัวแปรปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามี 10 ตัวแปร และมี 4 ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เทคนิคการสอนของอาจารย์ การตรงต่อเวลา การเตรียมการสอนของอาจารย์ และความเป็นกันเองของอาจารย์ที่มีให้กับนักศึกษา

นอกจากนี้ รหัน แดงจวน (2537) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาหลังมัธยมศึกษา โครงการครูทายาท พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามีหลายตัวประกอบซึ่งหนึ่งในตัวประกอบนั้นคือ ตัวประกอบการบริหารหลักสูตรและการบริการซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 6 ตัวแปร ซึ่งตัวแปรที่สอดคล้องกับผลงานวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยเหลือให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีการเรียนได้เป็นอย่างดี ใช้สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับวิชาที่เรียน

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระดับผลการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ คือ มหาวิทยาลัยมีห้องเรียนที่สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรหัน แดงจวน (2537) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาหลังมัธยมศึกษา โครงการครูทายาท พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามีหลายตัวประกอบซึ่งหนึ่งในตัวประกอบนั้นคือ ตัวประกอบการบริหารของสถาบัน ซึ่ง ตัวแปรที่มีความสอดคล้องกับงานวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ มีสถานที่นั่งพักผ่อนนอกจากห้องเรียนอย่างเพียงพอ

ปัจจัยด้านครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับระดับผลการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ คือ บิดา-มารดาให้กำลังใจและความอบอุ่นแก่นักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับดวงกมล คงเมือง (2533) ที่กล่าวว่า ความสัมพันธ์ของบิดา มารดามีผลกระทบต่อตัวนักศึกษา บิดามารดานอกจากจะมีหน้าที่หลักทางชีวภาพ คือการให้กำเนิดบุตรแล้ว ยังต้องทำหน้าที่ทางสังคม กล่าวคือ ให้การเลี้ยงดู สั่งสอนด้วยความรัก ให้ประสบการณ์ คำนิยม ประเพณี วัฒนธรรมอันดีงาม และการที่เด็กไม่ได้รับความอบอุ่นจากบิดามารดา เช่นบิดามารดาอย่าร้างกัน มีผลกระทบต่อการศึกษาของเด็ก และงานวิจัยของรหัน แดงจวน (2537) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอีกหนึ่งตัวประกอบคือ ตัวประกอบแรงจูงใจของผู้เรียน ซึ่งตัวแปรที่มีความสอดคล้องกับการศึกษาในครั้งนี้คือ ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวในการศึกษา

3. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจำแนกกลุ่มระดับผลการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการจำแนกกลุ่มระดับผลการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ พบว่า การวิเคราะห์จำแนกด้วยวิธี Stepwise method ตัวแปรอิสระที่สามารถจำแนกกลุ่มระดับการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญมี จำนวน 6 ตัวแปร ซึ่งเป็นตัวแปรในปัจจัยด้านพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ การตั้งใจฟังและจดบันทึกตามในขณะเรียน การทบทวนสิ่งที่เรียนมาแล้ว การอ่านหนังสือเตรียมตัวในการสอบ การมีสมาธิในการเรียน การซักถามเมื่อมีข้อสงสัย และการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง ซึ่งพบว่า นักศึกษาที่มีระดับผลการเรียนในกลุ่มสูงจะมีคะแนนความคิดเห็นโดยเฉลี่ยสูงที่สุด แสดงว่านักศึกษาที่ตั้งใจฟังอาจารย์และมีการจดบันทึกตามในขณะเรียน การได้ทบทวนสิ่งที่เรียนมาแล้วหลังเลิกเรียนของนักศึกษา การวางแผนอ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวให้พร้อมในการสอบแต่ละครั้ง การมีสมาธิในการเรียนในห้องเรียน เมื่อมีข้อสงสัยจะซักถามอาจารย์ทันที และการได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองของนักศึกษา จะส่งผลให้นักศึกษามีระดับผลการเรียนอยู่ในกลุ่มสูง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยด้านพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาของ แมคคอกซ์ (Maddox, 1963 อ้างใน อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุชารมณี, 2531) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคคลและการทำงานอย่างหนักเท่านั้น ยังขึ้นอยู่กับวิธีเรียนที่มีประสิทธิภาพอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ เออร์ลิช (Ehrlich, 1934 อ้างใน นภาพร เมฆรักษาวินิช, 2534) พบว่า นักเรียนที่เรียนดีนั้น จำเป็นต้องมีทักษะในการเรียนดี โดยไม่จำเป็นต้องเป็นคนที่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด

สำหรับตัวแปรที่มีผลต่อการจำแนกกลุ่มข้างต้นทั้ง 6 ตัวแปร สามารถนำมาสร้างเป็นสมการจำแนกประเภท ตามคุณสมบัติของกลุ่ม หรือ เรียกว่า Fisher's Linear Discriminant Function จำนวน 3 สมการ ได้แก่

สมการในการแบ่งกลุ่มนักศึกษาที่มีระดับการเรียนต่ำ คือ

$$\text{Score 1} = -10.078 + 1.598 a_3 - 0.094a_4 + 0.205a_5 + 0.028a_6 + 0.834a_8 + 0.208 a_9$$

สมการในการแบ่งกลุ่มนักศึกษาที่มีระดับการเรียนปานกลาง คือ

$$\text{Score 2} = -14.724 + 0.884 a_3 + 1.314a_4 + 0.030a_5 + 0.319a_6 + 0.588a_8 + 1.124 a_9$$

สมการในการแบ่งกลุ่มนักศึกษาที่มีระดับการเรียนสูง คือ

$$\text{Score 3} = -23.703 + 0.928 a_3 + 1.566a_4 - 0.166a_5 + 1.109a_6 + 0.533a_8 + 1.333 a_9$$

และสมการวิเคราะห์การจำแนกประเภทจากคะแนนมาตรฐาน จำนวน 2 สมการ คือ

$$\text{Score 1} = -0.320a_3 + 0.709a_4 - 0.172a_5 + 0.402a_6 - 0.146a_8 + 0.516a_9$$

$$\text{Score 2} = 0.4732a_3 - 0.484a_4 - 0.185a_5 + 0.927a_6 + 0.082a_8 - 0.282a_9$$

ซึ่งสมการดังกล่าวข้างต้นสามารถใช้จำแนกกลุ่มได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลจากการใช้สมการดังกล่าวไปทำนายความเป็นสมาชิกของกลุ่มพบว่า มีความถูกต้องโดยรวมร้อยละ 82.1 โดยสามารถจำแนกกลุ่มนักศึกษาที่มีระดับการเรียนต่ำได้ถูกต้องร้อยละ 83.2 จำแนกกลุ่มนักศึกษาที่มีระดับการเรียนปานกลางได้ถูกต้องร้อยละ 88.6 และสามารถจำแนกกลุ่มนักศึกษาที่มีระดับการเรียนสูงได้ถูกต้องร้อยละ 55.0

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย ทำให้ทราบว่า ปัจจัยที่มีผลในการจำแนกกลุ่มระดับผลการเรียนของนักศึกษา มาจากปัจจัยด้านพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ดังผลการศึกษาที่พบ เช่น การตั้งใจฟัง และจดบันทึกตามในขณะเรียน การทบทวนสิ่งที่เรียนมาแล้ว การอ่านหนังสือเตรียมตัวในการสอบ การมีสมาธิในการเรียน การซักถามเมื่อมีข้อสงสัย การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง การเตรียมอุปกรณ์ต่างๆสำหรับการเรียนให้พร้อม และการทำงานส่งอาจารย์ตรงเวลา เป็นต้น ดังนั้นเพื่อให้ศึกษามีผลสัมฤทธิ์ของการเรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้น จึงควรสนับสนุนปัจจัยด้านนี้ และนำเสนอข้อมูลให้นักศึกษาทราบ เพื่อนำไปปรับปรุงพฤติกรรมเรียนของตน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับผลการเรียนของนักศึกษาให้หลากหลายเพิ่มมากกว่านี้ เช่น ระดับสติปัญญา และ ความฉลาดทางอารมณ์
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลควรใช้วิธีการสัมภาษณ์ควบคู่กับแบบสอบถามเพื่อจะได้ข้อมูลเชิงลึก